

Conceptualizing the Architecture of State-Nation Relations: A Good Governance Perspective

Sajad Jamshidi¹, Sayeed Mohsen Allameh^{*2}, Mehraban Hadi Peykani³

1. PhD student of the Public Management Department, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran
2. Professor, Innovation & Sustainability Governance Group, Faculty of Governance, College of Management, University of Tehran, Tehran, Iran.
3. Associate Professor of the Public Management Department, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

How to cite this article:

Jamshidi, S., Allameh*, S.M., & Peykani, M.H. (2026). Conceptualizing the Architecture of State-Nation Relations: A Good Governance Perspective. *Human Resources Quarterly*, 5(18), 187-210.

Publisher:

Rafsanjan Islamic Azad University

Background and purpose: The relationship between the state and the nation in a democratic society constitutes a fundamental cornerstone for successful and sustainable governance. This study aims to identify and conceptualize the components of state-nation relations utilizing a good governance.

Research method: This study is applied in terms of its objective and qualitative in terms of its data collection approach. Data were gathered through semi-structured interviews with 15 experts in the fields of public administration, public decision-making and policy-making, and political science, who were selected via purposive sampling. Data reliability was confirmed through test-retest reliability and inter-coder agreement metrics.

Findings: Data analysis using the thematic analysis method led to the extraction of 7 overarching themes, including: the rule of law, participation, transparency, accountability, responsiveness and efficiency, equity and equality, and consensus orientation. These represent the essential components of effective and accountable governance within the dual contexts of e-governance and data governance. Each overarching theme comprises several organizing and basic themes, which collectively form a comprehensive thematic network of factors influencing the reinforcement of state-nation relations under a good governance framework.

Conclusion: The rule of law and transparency within e-governance and data governance systems serve as indispensable foundations for fostering public trust. Furthermore, the active participation of stakeholders combined with a strong consensus orientation yields superior decision-making outcomes and more robust institutional accountability.

Keywords: *State-Nation Relations, Governance, Good Governance*

© 2026 the authors. Published by Islamic Azad University, Rafsanjan Branch. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License. (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

NUMBER OF REFERENCES
30

NUMBER OF FIGURES
1

NUMBER OF TABLES
1

Corresponding author:

Email: Sm.allameh@ut.ac.ir

ORCID:0000-0003-0352-462X

Introduction

The relationship between the state and its citizens constitutes the foundational cornerstone of any democratic, stable, and effective political system. In the contemporary era—shaped by rapid technological disruption and escalating societal demands for institutional integrity—this relationship has evolved into a highly complex, dynamic, and multi-layered interaction. Within this landscape, the paradigm of Good Governance has emerged as the definitive framework for enhancing state-citizen dynamics, ensuring that public institutions remain transparent, accountable, equitable, and responsive to the publics they serve.

While traditional public administration models often treat citizen interactions as purely transactional, a good governance approach reframes this relationship as an ecosystem rooted in institutional trust, mutual respect, and shared responsibility. This study designs a comprehensive, indigenous model of state-citizen relations under the tenets of good governance. Crucially, it explores this dynamic through the dual lens of e-governance and data governance—modern technological catalysts that can either fundamentally reinforce or, if poorly implemented, severely undermine public trust and institutional legitimacy.

Research Methodology

This study adopts an applied, exploratory qualitative research design to conceptualize and map the thematic network of state-citizen relations.

- **Data Collection:** Primary data was gathered through semi-structured interviews with 15 purposively selected experts across the fields of public administration, public policy-making, and political science. Eligible participants possessed advanced academic or executive expertise in state decision-making mechanisms and public-sector governance frameworks.
- **Data Analysis:** The textual data was systematically analyzed using Thematic Analysis. Moving inductively from the specific to the general, raw data was processed to extract basic, organizing, and overarching themes. To ensure qualitative rigor, data reliability was rigorously validated through test-retest reliability checks and inter-coder agreement metrics.
- **Central Proposition:** Rather than testing formal quantitative hypotheses, this qualitative inquiry operates on the core premise that integrating good governance principles within digital infrastructures (e-governance and data governance) directly determines the structural strength, transparency, and accountability of state-citizen interactions.

Findings

The qualitative thematic analysis yielded a robust conceptual architecture comprising 7 Overarching Themes. Rather than operating as isolated variables, these dimensions form an interconnected, mutually reinforcing thematic network that governs effective public administration in the digital age:

- 1. Rule of Law: The absolute baseline of the framework. It mandates that all public and private entities, including state institutions, remain strictly subject to legally established codes. In digital governance, this principle is vital for safeguarding citizens' rights, enforcing rigorous data protection, and defining clear regulatory parameters for information asset management.
- 2. Transparency: The systematic, open sharing of administrative information, policy metrics, and decision-making processes. In e-governance systems, this is operationalized through open-data initiatives and accessible public portals, transforming information from an institutional privilege into a transparent public good.
- 3. Accountability: The structural obligation of public officials to justify, audit, and take responsibility for their administrative actions. This involves deploying digital performance-tracking systems and establishing independent oversight bodies to ensure that state data and public resources are used ethically and in the public interest.
- 4. Participation: The active, inclusive involvement of citizens and stakeholders in the policy-making lifecycle. Digital platforms, online public consultations, and e-democracy tools serve as the modern infrastructure needed to capture diverse societal perspectives, thereby legitimizing state decisions.
- 5. Responsiveness and Efficiency: The agility and capacity of administrative systems to meet citizen demands promptly while optimizing resource allocation. This is driven by automating redundant workflows, reducing bureaucratic friction, and utilizing real-time digital communication channels.
- 6. Equity and Equality (Social Justice): The fair and non-discriminatory distribution of resources, public services, and opportunities. Data governance acts as a critical mechanism here, allowing institutions to use data analytics to identify socio-economic disparities and design targeted interventions for vulnerable or marginalized demographics.
- 7. Consensus Orientation: The mediation of divergent societal interests to achieve broad, sustainable agreements on policies and institutional directions. Digital governance facilitates this by providing transparent arenas for multi-stakeholder dialogue, conflict resolution, and collaborative governance.

Conclusion

The research demonstrates that good governance in Iran faces multifaceted institutional, procedural, and cultural barriers that hinder state-nation relations. The primary challenges are synthesized below:

- **Institutional Deficits:** A lack of regulatory independence and inefficiencies in oversight bodies severely obstruct enforcement of the rule of law and anti-corruption measures. Performance appraisal and grievance systems lack accountability, eroding public trust.
- **Superficial Participation:** Citizen engagement remains transactional and symbolic. Consultative and feedback mechanisms are frequently captured by interest groups, silencing the authentic voice of the general public.
- **Transparency and Social Justice Gaps:** Severe limits on fiscal and administrative information restrict public oversight. Distributional policies fail to advance social justice, perpetuating socio-economic disparities in education, welfare, and opportunity access.
- **Instrumental Use of Technology:** While digital technologies possess transformative potential, e-governance initiatives in Iran are in rudimentary stages and are predominantly utilized as mechanisms of administrative control rather than citizen empowerment.
- **Cultural and Political Constraints:** A pervasive political culture rooted in strict hierarchies, centralization, factionalism, and deep-seated skepticism toward independent institutions heavily compromises objective decision-making.

The study's insights align closely with both domestic and international governance literature: **Domestic Context:** The findings mirror domestic studies documenting fragile social capital and disrupted national cohesion (Alefi, 2017), "stunted state-nation building" characterized by a severe gap between theory and executive reality (Farhoudi-Moghaddam & Ghavam, 2020), and the restrictive, control-oriented deployment of digital platforms (Deghati et al., 2020). They also reinforce documented structural deficits in equity and transparency (Hosseini et al., 2022), the restrictive nature of elite hierarchical political cultures (Garaeili-Korpi et al., 2023), and the erosion of public trust due to flawed dialogic mechanisms (Rezaeifar et al., 2023).

International Context: Externally, the research echoes foundational tenets regarding open governance, transparency, and participation (Laffan, 2012; Millard, 2018), the paralysis of good governance caused by institutional fragility (Waylon, 2020; Daniel & Massella, 2020), and the failure of structural reforms when decoupled from local cultural realities (Sarpong & Been, 2021; Dersee, 2022). Furthermore, it confirms that smart governance requires baseline institutional capacity and genuine political will to foster civic trust (Singh, 2023; Lee & Giller, 2024; Zhao & Xu, 2025).

To bridge the gap between governance theory and practice, the study proposes a gradual, indigenous, and realistic roadmap spanning six strategic interventions: **Enhancing Institutional Capacity:** Prioritizing the relative independence of supervisory and judicial bodies, clarifying formal decision-making processes, and reducing informal interventions to elevate state legitimacy. **Institutionalizing Accountability and Transparency:** Developing public reporting systems, regular agency performance disclosures, and clear open-data protocols for non-confidential information, particularly at regional and local levels. **Reforming Administrative Political Culture:** Implementing good governance training programs for public managers, institutionalizing strict meritocracy, and cultivating core values of accountability, law-abidance, and constructive tolerance of public critique.

AUTHOR CONTRIBUTIONS

Conceptualization: Sajad Jamshidi; Methodology: Sayeed Mohsen Allameh; Formal Analysis: Mehraban Hadi Peykani; Writing – Original Draft: Sajad Jamshidi; Writing – Review & Editing: All authors; Supervision: Sayeed Mohsen Allameh.

ACKNOWLEDGEMENT

The authors received no specific funding for this work. We appreciate the anonymous reviewers for their insightful comments.

CONFLICT OF INTEREST

The authors declare no conflict of interest.

OPEN ACCESS

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0), which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, as long as you give appropriate credit to the original author(s) and the source, provide a link to the Creative Commons license, and indicate if changes were made.

PUBLISHER'S NOTE

The publisher remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

POSITIVE AI STATEMENT

Artificial Intelligence Statement: Artificial intelligence (AI) tools, including large language models, were used solely for language editing and improvement of readability in this manuscript. The AI was not used for generating ideas, data analysis, interpretation of results, or writing the scientific content. All intellectual contributions and scientific decisions

ABBREVIATIONS

EG = E-Governance DG = Data Governance GG = Good Governance

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

Seyyed Mohsen Allameh is a Full Professor in the Department of Management at the University of Tehran, Tehran, Iran. He received his Ph.D. in Organizational Behavior and Human Resource Management from Tarbiat Modares University (2005). His research interests include leadership, human resource management, organizational culture, and knowledge management. Corresponding author: Email: Sm.allameh@ut.ac.ir

بازشناسی مولفه های روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب

سجاد جمشیدی^۱، سید محسن علامه^{۲*}، مهربان هادی پیکانی^۳

^۱ دانشجوی دکتری گروه مدیریت، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

^۲ استاد گروه نوآوری و پایداری، دانشکده حکمرانی، دانشکده گان مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

^۳ دانشیار گروه مدیریت، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

نحوه استناد به مقاله:

جمشیدی، س.، علامه *
، س.م. و پیکانی، م.ه. .
(۱۴۰۵). بازشناسی مولفه
های روابط دولت-ملت
با رویکرد حکمرانی
خوب. فصلنامه منابع
انسانی تحول آفرین، ۵
(۱۷)، ۲۱۱-۱۸۸.

زمینه و هدف: روابط بین دولت و ملت در یک جامعه دموکراتیک، پایه‌ای اساسی برای حکمرانی موفق و پایدار است. هدف پژوهش حاضر بازشناسی مؤلفه‌های روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب می‌باشد.

روش تحقیق: این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر گردآوری داده‌ها، کیفی بود. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته با ۱۵ نفر از خبرگان حوزه‌های مدیریت دولتی، تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی و علوم سیاسی که به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شده بودند، گردآوری شد. پایایی داده‌ها از طریق باز آزمونی و توافق درون‌بینی بین کدگذاران تأیید شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مضمون منجر به استخراج ۷ مضمون فراگیر شامل حاکمیت قانون، مشارکت، شفافیت، پاسخگویی، پاسخ‌پذیری و کارایی، عدالت و برابری و گرایش به اجماع، اجرای اساسی حکمرانی مؤثر و پاسخگو در بستر حکمرانی الکترونیک و حکمرانی داده شد. هر مضمون فراگیر شامل چندین مضمون سازمان دهنده و مضمون پایه بود که در مجموع شبکه‌ای جامع از عوامل مؤثر بر ایجاد روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب را تشکیل دادند.

نتیجه‌گیری: حاکمیت قانون و شفافیت در حکمرانی الکترونیک و حکمرانی داده، پایه‌های ضروری برای ایجاد اعتماد عمومی هستند و مشارکت فعال ذینفعان و گرایش به اجماع، منجر به تصمیم‌گیری بهتر و پاسخگویی مؤثرتر می‌شود.

کلمات کلیدی: روابط دولت-ملت، حکمرانی، حکمرانی خوب

ناشر:

دانشگاه آزاد اسلامی
رفسنجان

مقدمه

مقوله دولت-ملت سازی همواره از آغاز تاریخ جوامع بشری در قالب های متفاوت به عنوان یک مسئله عمومی مطرح بوده است. این موضوع نه تنها در کشورهای خاورمیانه، آفریقا و آمریکای جنوبی، بلکه در بسیاری از کشورهای اروپایی و آمریکای شمالی که پیشرفت های محسوسی در این حوزه داشته اند، اما کماکان بر سر مسائل نرمی همچون همبستگی، یکپارچگی ملی و حل مسئله هویتی با چالش هایی مواجه هستند، قابل مشاهده است.

چالش اینجاست که هر پروژه دولت-ملت سازی به دلیل اینکه در یک سرزمین خاص و در بسترهای متفاوت جمعیتی شناختی صورت می گیرد، مقاله ای ویژه و منحصر به فرد خود خواهد بود. با این حال کشورهای خاورمیانه با استفاده از چارچوب های اجاره ای دولت-ملت سازی غرب و بنیادگرایی دینی (خاورمیانه به عنوان گهواره تمدن و محل ظهور ادیان)، وجود ذخایر سرشار منابع خدادادی و موقعیت راهبردی خود نتوانسته اند فرآیند دولت-ملت سازی را به سرانجام برسانند و شکست های جبران ناپذیری را در این زمینه متحمل شده اند. با بررسی های مختصر می توان ریشه این شکست ها را در روند "دولت-ملت سازی ابتر" یافت (فرهودی مقدم و قوام، ۱۳۹۹).

کشور ایران هم با توجه به موقعیت جغرافیایی خود در خاورمیانه از گزند آفات دولت-ملت سازی ابتر در امان نبوده و برای گذر از این بحران می بایست با طراحی مدل روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب^۱ از این مرحله گذر کند. علت استفاده از شاخص های حکمرانی خوب در روند دولت-ملت سازی را باید در تفاوت دو واژه زمامداری^۲ و حکمرانی^۳ جست وجو کرد. زمامدار، مفهومی سخت، خشن و یک سویه دارد اما حکمرانی، نرم، موهبتانه و دوجانبه است. اصطلاح "حکمرانی خوب"^۴ نخستین بار توسط بانک جهانی در سال ۱۹۹۲ معرفی شد و به نحوه اعمال قدرت کشورها در مدیریت منابع اقتصادی و اجتماعی اشاره دارد. این مفهوم بر اهمیت ایجاد سیاست های شفاف و قابل پیش بینی تاسیس دستگاه های اجرایی پاسخ گو و مشارکت بخش خصوصی در امور عمومی تأکید می کند؛ بنابراین حکمرانی به عنوان یک رویکرد فراگیر و مشارکتی، تغییر از مفهوم سنتی "دولت"^۵ به یک مدل جدید را نمایان می سازد و نیاز به درک نظری و یکپارچه از آن را ایجاد می کند (علویان و همکاران، ۱۴۰۱).

حکمرانی خوب شامل فرآیندها و ساختارهایی است که شفافیت، عدالت، مشارکت شهروندان، مسئولیت پذیری دولت، قانونمندی و بهره وری (مؤلفه های حکمرانی خوب) را تقویت می کند اما دو رکن اساسی "حکمرانی خوب" شامل ارتباط با

1 Good governance

2 statesmanship

3 Governance

4 Good Governance

5 Government

شهروندان و مشارکت آن‌ها در فرآیند تصمیم‌گیری است (ویلون^۱، ۲۰۲۰). برای رسیدن به این هدف، ابتدا باید وضعیت فعلی ساختارهای حکومتی و سطوح تصمیم‌گیری تحلیل شود. سپس شفافیت و مسئولیت‌پذیری دولت ارزیابی و میزان مشارکت شهروندان در فرآیندهای تصمیم‌گیری اندازه‌گیری گردد. استفاده از فناوری اطلاعات برای افزایش مشارکت شهروندان، تشویق به گفتگو و ایجاد ارتباطات فعال میان دولت و مردم ضروری است. همچنین، افزایش دسترسی عموم به اطلاعات تصمیم‌گیری‌ها و عملکرد دولت، اجرای سیاست‌ها با تأکید بر انصاف و عدالت اجتماعی و ارزیابی نظام اداری برای جلوگیری از فساد و تبانی بسیار مهم است. افزایش آگاهی شهروندان درباره حقوق و وظایفشان، ترویج فرآیندهای بازرسی برای افزایش شفافیت و ایجاد سامانه‌های برخط برای ارائه خدمات دولتی و ارتباط مستقیم با شهروندان نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ بنابراین، طراحی این مدل می‌تواند به بهبود روابط و تعاملات بین دولت و ملت کمک کند. از طرفی روند رو به رشد شهرنشینی هم توجه به مسائل حکمرانی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی را دوجندان کرده است (علویان و همکاران، ۱۴۰۱).

اثربخشی بازیگران خاص مانند استقلال قوه قضائیه و مدیریت شفاف هزینه‌ها، از عوامل کلیدی در این زمینه است. شفافیت به صداقت متصدیان درکنش عمومی و همچنین به گفت‌وگوهای مستمر بین مقامات عمومی و مردم بستگی دارد. تحقق مدل "حکمرانی خوب" بیش از هر چیز نیازمند وجود دولتی است که الزامات شفافیت اداری را به‌خوبی درک کرده باشد. در این راستا، نواحی اسکان جمعیت به مدیریتی نیاز دارند که بتواند کیفیت زندگی ساکنان شهری و روستایی را در راستای توسعه پایدار ارتقاء بخشد. بخش خصوصی نیز نقش مهمی در حکمرانی خوب ایفا می‌کند، زیرا ارائه خدمات توسط این بخش می‌تواند به بازگرداندن اعتماد عمومی به دولت کمک کند. در این راستا، مفهوم "حکمرانی باز" به‌عنوان افق شفافیت حاکمیت و صدای شهروندان در فرآیندهای خط‌مشی‌گذاری عمومی مطرح شده است (کریادو^۲، ۲۰۱۸). این مفهوم پیشرفته حکمرانی با گسترش شفافیت، مشارکت مردمی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌منظور افزایش شفافیت و پاسخگویی بیشتر در فعالیتهای دولتی مورد استفاده قرار می‌گیرد (هریسون و سایوگو^۳، ۲۰۱۴). از طرفی حکمرانی متعالی دربردارنده تعهد آگاهانه، جدی، مستمر و مستقل جامعه به تحقق عدالت اجتماعی است. در رویکرد توسعه پایدار، که یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های جهانی امروز است، تأکید بر توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی همراه با حفظ حقوق و منافع نسل‌های آینده است.

از طرفی بررسی عناصر اصلی و تحولات اجتماعی-فنی، اساس پارادایم جدید حکمرانی و برجسته کردن ارزش آن برای درک پویایی شهرهای هوشمند با مقایسه و تضاد حکمرانی باز با رهیافت‌های فکری موجود و حاکم است. درواقع، ما به یک رهیافت فکری جدید نیاز داریم که بهتر بتواند این اشکال نوظهور حکمرانی را توضیح دهد (میجر^۴ و همکاران، ۲۰۱۹).

1 Vilone

2 Criado

3 Harrison & Sayogo

4 Meijer

حکمرانی جهانی با الگوهای پیچیده اقتدار، شامل بازیگران و شبکه های مختلف، به منظور حل مشکلات مشترک و ایجاد منافع برای دولت ها و جوامع طراحی شده است؛ اما این سیستم با چالش هایی همچون کاستی های دموکراتیک و مشارکت محدود جامعه مدنی مواجه شده است. در نتیجه، مشروعیت حکمرانی جهانی اهمیت زیادی دارد، زیرا نارضایتی از دستورات نهادی از طریق اعتراضات و درخواست های دموکراتیک کردن حکومت جهانی ابراز می شود. همان طور که در متن سخنان آنتونیو گوترش^۱، دبیر کل سازمان ملل، در سخنان خود در مجمع عمومی سازمان ملل اشاره کرده است، دنیا در بحران صلح، حقوق بشر، عزت، برابری، عدالت و همبستگی قرار دارد. ایران نیز به دلیل بحران های متعدد داخلی و منطقه ای از این قاعده مستثنی نیست. برای کشوری مانند ایران که دارای تنوع اقوام است، دولت-ملت سازی از اهمیت بالایی برخوردار است. در تقویت دولت-ملت سازی باید بر آینده تمرکز کرد، قراردادهای اجتماعی را تجدید کرد و اطمینان حاصل نمود که خط مشی های اتخاذ شده برای تعاملات بین اقوام مناسب هستند. همچنین باید اقداماتی را برای احترام به حقوق اقوام و تقویت دولت-ملت سازی، همگرایی و از بین بردن تضاد طبقاتی به کاربرد؛ اما کشمکش های قومی و مذهبی یک چالش عمده برای تصمیم گیران و حکمرانان است.

هر چه سطح تبعیض، طرد سازی و نارضایتی نسبت به ساختار قدرت و عملکرد نهادهای حاکم بیشتر باشد، احتمال تسری رفتار اعتراضی از مبارزه به شورش و جدایی طلبی بیشتر خواهد شد. عدم تفوق در دولت-ملت سازی می تواند به رشد رادیکالیسم در میان اقوام و به خطر افتادن یکپارچگی ایران منجر شود و موجب سرکوب، تبعیض و خشونت علیه اقلیت های قومی گردد. این شرایط می تواند به فروپاشی زیست مسالمت آمیز در ایران یکپارچه منجر شود و نارضایتی را به نفرت عمیق و تهدید جدی برای یکپارچگی تبدیل کند. نابرابری و تبعیض اقتصادی و اجتماعی اقوام مختلف در تقابل با اصل ۱۹ قانون اساسی است که تأکید دارد مردم ایران از هر قوم و قبیله ای که باشند، از حقوق مساوی برخوردار هستند.

با این حال دولت-ملت سازی در جامعه ایران اولویت بالایی دارد، زیرا عوامل تحریک کننده تفرقه می توانند مانع توسعه شوند. شیوه خطنگاری کنونی حاکمیت در ارتباط با حکمرانی موثر و دولت-ملت سازی و تعامل با اقوام از نظر ابزارها و ظرفیت ها بسیار ضعیف است، اعتراضات به وضع موجود، وضعیت بد معیشتی و محرومیت ها در سراسر کشور مشهود بوده سازوکار حاکمیت در اکثر موارد عاری از شفافیت است، بخش خصوصی در سایه دولت فربه محوشده، برنامه های مدون و عملیاتی جهت حرکت به سمت توسعه وجود ندارد، عدالت اجتماعی از بستر جامعه رخت بر بسته و مهم تر اینکه شرایط بحرانی ایران در منطقه و در حوزه سیاست گذاری خارجی باعث شده موقعیت کشور و جامعه در چرخه منفی مسائل و شرایط قرار گیرد. از طرفی با توجه به تنوع قومی در ایران، به ویژه در نوار مرزی و پیوستگی قومی آن ها با کشورهای همسایه، اگر فرایند دولت-ملت سازی به درستی انجام نشود، تعلق خاطر به میهن اصلی جای خود را به تعلق خاطر به خارج از وطن خواهد داد و این مسئله سرآغازی خواهد بود بر کوبیدن طبل تجزیه طلبی که خود آستان بحران های دیگر خواهد شد؛ بنابراین طراحی مدل

1 António Guterres

روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب یک ضرورت اساسی جهت غلبه بر عارضه‌ها و تهدیدات بالقوه اشاره شده است.

حکومت سیستم یا گروهی از مردم است که بر یک جامعه سازمان یافته، به طور کلی یک ایالت، حکومت می کنند. حکومت معمولاً از قوه مقننه، مجریه و قضائیه تشکیل شده است. حکمرانی وسیله‌ای است که از طریق آن سیاست‌های سازمانی اعمال می شود و همچنین مکانیزمی برای تعیین خط مشی است. دولت-ملت یک واحد سیاسی است که در آن دولت، یک سازمان سیاسی متمرکز که بر جمعیتی در داخل یک قلمرو حکومت می کند و ملت، جامعه‌ای مبتنی بر هویت مشترک، همخوانی دارند. این مفهوم دقیق تر از «کشور» است، زیرا یک کشور نیازی به داشتن یک گروه ملی یا قومی غالب ندارد. یک ملت که گاهی به معنای قومیت مشترک به کار می رود، ممکن است شامل یک دیاسپورا یا پناهندگانی باشد که خارج از دولت-ملت زندگی می کنند. برخی از ملل به این معنا کشوری ندارند که در آن قومیت غالب باشد.

در یک مفهوم کلی تر، یک دولت-ملت به سادگی یک کشور یا قلمرو اداری بزرگ و دارای حاکمیت سیاسی است. دولت-ملت ها می توانند شمول و مشارکت را با مشارکت با سازمان های جامعه مدنی، جنبش های مردمی و شهروندان در توسعه و اجرای سیاست ها ارتقا دهند. نظریه های دولت و مدیریت دولتی پاسخ های متنوعی به این موضوع ارائه داده اند اما ارائه یک مدل متناسب با شرایط خاص کشور از اهمیت بالایی برخوردار است؛ بنابراین در این پژوهش به دنبال آن هستیم تا با استفاده از ویژگی ها و معیارهای حکمرانی خوب مدلی ارائه نمائیم تا ضمن ترمیم روابط ازهم گسیخته دولت-ملت در شرایط کنونی، مسیری هموار جهت حرکت به سوی توسعه پایدار مهیا شود، امری که در سایر پژوهش های پیشین مدنظر قرار نگرفته است. در ایران نیز مسئله دولت-ملت سازی بسیار مهم است، زیرا کشش های تفرقه آمیز^۱ می توانند مانع توسعه شوند. اگر دولت-ملت سازی به درستی و عادلانه انجام نشود، گریز از مرکز می تواند به یک چالش بزرگ تبدیل شود و مسئله تفرقه اقوام به عنوان مانعی برای توسعه ظاهر شود؛ بنابراین، سال اصلی این است که طراحی مدل روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب به چه عواملی نیاز دارد؟ در شرایط کنونی، پایداری و پویایی روابط دولت و ملت در ایران مستلزم مداخلات راهبردی و اصلاحی است. به منظور دستیابی به الگویی پایدار در این زمینه، رویکرد حکمرانی خوب ظرفیت های نظری و عملیاتی مؤثری را جهت تنظیم این مناسبات ارائه می دهد. بر این اساس، هدف اصلی تحقیق حاضر، بازشناسی مؤلفه های روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب می باشد.

مبانی نظری

حکومت به فرآیندها و نهادهایی اطلاق می‌شود که مسئولیت تصمیم‌گیری و اجرای تصمیمات در یک جامعه را بر عهده دارند و می‌تواند شامل حاکمیت، جامعه مدنی^۱ و بخش خصوصی^۲ باشد (اسملی^۳، ۲۰۲۴). دولت به مثابه قوای حکومتی (مقننه، مجریه و قضائیه)^۴ قوانین و سیاست‌هایی را وضع و اجرا می‌کنند که بر جامعه تأثیر می‌گذارد؛ از سوی دیگر جامعه مدنی سازمان‌های غیردولتی^۵، غیرانتفاعی و جنبش‌های اجتماعی است که می‌توانند از سیاست‌ها دفاع کرده و مردم را پیرامون موضوعات خاص بسیج کنند (روزنبرگ^۶، ۲۰۲۴) و در نهایت بخش خصوصی شامل شرکت‌ها و سایر مشاغل در حاکمیت نقش دارند، زیرا می‌توانند محیط اقتصادی و اجتماعی را شکل دهند (هافلر^۷، ۲۰۱۳).

حکمرانی خوب را می‌توان به عنوان اصول و شیوه‌هایی درک کرد که مسئولیت‌پذیری، شفافیت، مشارکت و پاسخگویی را در دولت ارتقا می‌دهد؛ دولت-ملت‌ها می‌توانند از طریق سازمان‌های چندجانبه مانند سازمان ملل متحد برای رسیدگی به مسائل جهانی و ترویج حکمرانی خوب با یکدیگر همکاری کنند. دولت-ملت‌ها می‌توانند موافقت‌نامه‌های دوجانبه یا چندجانبه‌ای را امضا کنند که آن‌ها را متعهد به رعایت استانداردهای خاصی از حکمرانی خوب، مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر یا موافقت‌نامه پاریس در مورد تغییرات آب‌وهوا می‌کند؛ آن‌ها می‌توانند با انتشار اطلاعات در مورد سیاست‌ها و اقدامات خود و با مشارکت در فرآیندهای نظارت و بررسی بین‌المللی، شفافیت و پاسخگویی را ارتقا دهند؛ همچنین دولت-ملت‌ها می‌توانند شمول و مشارکت را با مشارکت با سازمان‌های جامعه مدنی، جنبش‌های مردمی و شهروندان در توسعه و اجرای سیاست‌ها ارتقا دهند (المکداد^۸، ۲۰۲۵). دولت‌های ملی می‌توانند با سرمایه‌گذاری در مکانیسم‌های پیشگیری و حل مناقشه، مانند عملیات حفظ صلح یا تلاش‌های میانجی‌گری، حکمرانی خوب را ارتقا دهند؛ آن‌ها همچنین می‌توانند از طریق کمک‌های فنی، ظرفیت‌سازی و کمک‌های مالی از توسعه شیوه‌های حکمرانی خوب در سایر کشورها حمایت کنند؛ دولت-ملت‌ها می‌توانند با پرداختن به مسائلی مانند جرائم سایبری، اطلاعات نادرست و حریم خصوصی دیجیتال، برای ترویج حکمرانی خوب در حوزه دیجیتال همکاری کنند نگرانی در مورد حکومت دموکراتیک ابتدا در بحث توسعه اقتصادی مطرح شد. اقتصاددانان به این باور رسیدند که اثربخشی اصلاحات بازار به وجود نهادهای سیاسی مناسب بستگی دارد.

به همین ترتیب، آن‌ها بر حاکمیت قانون، با یک قوه قضائیه مستقل، قوانین مبتنی بر بی‌طرفی و برابری و پلیس صادق تأکید کردند. آن‌ها شامل خدمات عمومی شایسته بودند که با خطوط شفاف پاسخگویی و تصمیم‌گیری شفاف و پاسخگو مشخص می‌شد. آن‌ها می‌خواستند دستگاه‌های سیاسی به طور مؤثری اجماع را ترویج کنند و منافع مختلف را در جوامع میانجی کنند؛

1 Civil society

2 Private sector

3 Smellie

4 legislative, executive, and judiciary

5 Non-governmental organizations

6 Rosenberg

7 Haufier

8 Al Mokdad

و آن‌ها بر اهمیت یک جامعه مدنی قوی با آزادی تشکل، آزادی بیان و احترام به حقوق مدنی و سیاسی تأکید کردند. برخی از آرانس‌های بین‌المللی، مانند بانک جهانی، نیز حکمرانی خوب را با مدیریت عمومی جدید مرتبط کردند. آن‌ها دولت‌های درحال توسعه را تشویق کردند تا با خصوصی‌سازی شرکت‌های عمومی، ترویج بازارهای رقابتی، کاهش نیروی انسانی، تقویت انضباط بودجه‌ای و استفاده از سازمان‌های غیردولتی، بخش‌های عمومی خود را اصلاح کنند. سازمان‌های دیگر، مانند سازمان ملل متحد، تأکید بیشتری بر اهداف اجتماعی از جمله فراگیر بودن، عدالت و حفاظت از محیط‌زیست دارند (فرازمند^۱، ۲۰۲۳).

حکمرانی خوب شامل ارزیابی اینکه چگونه نهادهای عمومی دارایی‌های جامعه را به‌خوبی مدیریت می‌کنند، امور عمومی را انجام می‌دهند و تحقق حقوق بشر را به‌گونه‌ای تضمین می‌کنند که تا حد زیادی عاری از سوءاستفاده و فساد باشد و به‌درستی حاکمیت قانون را در نظر بگیرد. حکمرانی به «فرایند تصمیم‌گیری و فرآیندی که تصمیم‌ها توسط آن اجرا می‌شوند (اجرا نمی‌شوند)» اشاره دارد (حلیم و عثمانی^۲، ۲۰۲۳). حکمرانی در این زمینه می‌تواند برای حاکمیت شرکتی، بین‌المللی، ملی یا محلی و همچنین تعامل با سایر بخش‌های جامعه اعمال شود؛ بنابراین، ایده «حکمرانی خوب» به‌عنوان چارچوبی برای مقایسه ساختارهای سیاسی یا اقتصادی ناکارآمد با ساختارهای پایدار عمل می‌کند. این مفهوم بر مسئولیت دولت‌ها و نهادهای حاکم برای اولویت دادن به نیازهای عموم مردم بر نیازهای گروه‌های منتخب متمرکز است. از آنجاکه «موفق‌ترین» کشورها، دولت‌های لیبرال-دمکراتیک هستند که در اروپا و آمریکا متمرکز شده‌اند، استانداردهای حکمرانی خوب اغلب نهادهای دولتی دیگر را با این دولت‌ها می‌سنجند. سازمان‌های امدادی و مقامات کشورهای توسعه‌یافته اغلب معنای «حکمرانی خوب» را بر مجموعه‌ای از الزامات متمرکز می‌کنند که با دستور کار سازمان منطبق است، به‌طوری که «حکمرانی خوب» متضمن چیزهای مختلفی است.

بسیاری از زمینه‌های مختلف حکمرانی خوب در بافت نیویورکی^۳ کشورها یک اصطلاح گسترده است و از این نظر، یافتن یک تعریف منحصر به فرد دشوار است. به گفته فوکویاما (۲۰۱۳)، توانایی دولت و استقلال بوروکراسی دو عاملی هستند که تعیین می‌کنند که آیا حکومت عالی است یا وحشتناک؛ توانایی و بوروکراسی همچنین مکمل یکدیگر هستند زیرا زمانی که دولت توانایی بیشتری دارد، مانند جمع‌آوری مالیات، باید خودمختاری بیشتری مجاز باشد، زیرا بوروکرات‌ها می‌توانند وظایف خود را بدون راهنمایی زیاد به‌خوبی انجام دهند. با این حال، عرض جغرافیایی کمتر و مقررات بیشتر در ایالت‌هایی با سطوح پایین‌تری از قابلیت ترجیح داده می‌شود. دیدگاه بیشتر در مورد حکمرانی مؤثر بر نتایج استوار است. هیچ راه بهتری برای اندیشیدن در مورد حکمرانی خوب وجود ندارد تا از طریق موارد قابل تحویل که دقیقاً همان خواسته‌های شهروندان است، مانند امنیت، بهداشت، آموزش، آب، اجرای قراردادهای، حفاظت از دارایی، حفاظت از محیط‌زیست و حق رأی و دستمزد منصفانه. دلیل این امر این است که دولت‌ها به‌قصد ارائه کالاهای عمومی به مردم خود عمل می‌کنند

1 Farazmand

2 Halim & Osmani

3 New Yorkish context

(روتبرگ، ۲۰۱۴). به طور مشابه، حکمرانی خوب را می توان با ارائه خدمات عمومی به شیوه ای کارآمد، مشارکت بیشتر برای گروه های خاصی از جمعیت مانند فقرا و اقلیت ها، تضمین این که شهروندان فرصت کنترل و تعادل در استقرار دولت و اجرای هنجارهای حفاظت از شهروندان و اموال آن ها و وجود سیستم های قضایی مستقل را دارند، تقریب داد.

پیشینه پژوهش

پژوهش های بین المللی در حوزه روابط دولت-ملت و حکمرانی خوب از رویکردهای نظری و روش های متنوعی برخوردارند. ژائو و زو (۲۰۲۵) در بررسی حکمرانی هوشمند در چین نشان می دهند که تحقق ارزش های عمومی در این نوع حکمرانی مستلزم آمادگی زیرساخت های فناوری و نیز نوآوری نهادی است. تاپا و همکاران (۲۰۲۵) در مطالعه ای درباره نپال بیان می کنند که فرایند بازسازی سیاسی این کشور به دلیل ناکامی در اجرای مؤثر نظام فدرالی با موفقیت محدودی همراه بوده است. لی-گیلر (۲۰۲۴) در پژوهشی درباره مشارکت الکترونیکی نشان می دهد که زیرساخت های فناوری اطلاعات تنها در صورتی می توانند مشارکت مؤثر شهروندان را تقویت کنند که با حکمرانی کارآمد و توجه به تنوع اجتماعی همراه باشند. رولوفز (۲۰۲۳) در مطالعه ای درباره نیجریه مفهوم «حاکمیت خوب اجتماعی» را مطرح می کند که در آن صدای بازیگران محلی از جمله تاجران، رهبران بازار و مقامات محلی در فرآیند حکمرانی نقش اساسی دارد. همچنین سینگ (۲۰۲۳) تأکید می کند که تحلیل حکمرانی خوب نیازمند رویکردی یکپارچه و چندبعدی است. درسی (۲۰۲۲) در بررسی کشورهای درحال توسعه استدلال می کند که اصلاحات نهادی گسترده در بسیاری از موارد عملی نیست و باید بر تقویت ظرفیت های نهادی در چارچوب محدودیت های موجود تمرکز کرد.

در سال ۲۰۲۱ چندین مطالعه به ابعاد مختلف حکمرانی و ملت سازی پرداخته اند؛ رولوفز (۲۰۲۱) بر ارتباط حکمرانی با توسعه انسانی و کیفیت زندگی در کشورهای جنوب صحرای آفریقا تأکید می کند. بارنمان (۲۰۲۱) در بررسی ملت آفریقای جنوبی پیشنهاد می کند که در فرآیند دولت-ملت سازی باید از راهبردهای مناقشه برانگیز پرهیز شده و به سازگاری هویت های اجتماعی متنوع توجه شود. وندرویر (۲۰۲۱) نیز در مطالعه ای درباره هند، ملت را به عنوان جوهره ای عمیق و نسبتاً نفوذناپذیر در هویت سیاسی معرفی می کند. در سال ۲۰۲۰، ویلون (۲۰۲۰) با تمرکز بر شفافیت نشان می دهد که افزایش شفافیت در حکومت با ارتقای مشارکت شهروندان رابطه مستقیم دارد. دنیل و ماسیلا (۲۰۲۰) نیز در مطالعه ای در آفریقای جنوبی بیان می کنند که نوآوری در ارائه خدمات عمومی می تواند موجب افزایش شفافیت، پاسخگویی و مشارکت اجتماعی شود.

در سال ۲۰۱۹، میجر و همکاران (۲۰۱۹) در بررسی حکمرانی شهرهای هوشمند مفهوم «حاکمیت باز» را مطرح کرده و آن را مبتنی بر مشارکت گسترده شهروندان و ابتکارات جمعی می دانند. دینا (۲۰۱۹) نیز در مطالعه ای درباره دولت های غیردموکراتیک نشان می دهد که ایدئولوژی های تفکیک شده می توانند به تقویت مشروعیت رژیم های سیاسی کمک کنند. میلارد (۲۰۱۸) بر بهره وری در نظام های حاکمیت باز تأکید کرده و بیان می کند که این بهره وری باید در نهایت در سطح اجتماعی و در قالب بهبود خدمات و نتایج عمومی آشکار شود. همچنین منسفیلد و دوین (۲۰۱۸) با بررسی حملات سایبری

و نقش گروه های هکری نشان می دهند که این گروه ها نمی توانند به عنوان قهرمانان دولت-ملت تلقی شوند. لافان (۲۰۱۲) با معرفی شاخص «حاکمیت باز» نشان می دهد که نظام های سیاسی بازتر در بلندمدت عملکرد موفق تری دارند. در نهایت، ایدورو (۲۰۰۴) در مطالعه ای درباره آفریقای جنوبی بیان می کند که توانمندسازی اقتصادی سیاه پوستان به عنوان راهبردی برای دولت-ملت سازی غیرنژادی می تواند به تقویت دموکراسی کمک کند.

در حوزه مطالعات ایرانی نیز پژوهش های متعددی انجام شده است. رضایی فر و همکاران (۱۴۰۲) با استفاده از نظریه پردازی داده بنیاد نشان می دهند که «اقناع عمومی» یکی از عناصر کلیدی در حکمرانی شهری محسوب می شود. گرائیلی کریبی و همکاران (۱۴۰۲) با بررسی ادبیات حکمرانی خوب و دموکراتیک، بر ارتباط میان فرهنگ سیاسی نخبگان و توسعه سیاسی تأکید می کنند. در سال ۱۴۰۱، حسینی و همکاران با استفاده از تحلیل مضمون و نمونه گیری هدفمند، یازده مقوله اصلی حکمرانی خوب و هوشمند را استخراج کرده و مدلی تلفیقی ارائه می دهند. بهجتی اصل و همکاران (۱۴۰۱) نیز در پژوهشی تاریخی-نظری تقابل میان جمهوریت و دولت ملی مرکزگرا را در بروز بحران های جمهوری خواهی در ایران بررسی می کنند. نعیمی و همکاران (۱۴۰۰) با بهره گیری از روش اسکینری، مدل «ایران شهری» را برای تبیین شکل گیری دولت-ملت ایرانی مطرح می کنند. حیدری نژاد و همکاران (۱۴۰۰) نیز با روش تطبیقی تاریخی، فرآیند دولت-ملت سازی در مصر، عراق و سوریه را مقایسه کرده و نقش عوامل جغرافیایی و جمعیتی را در شکل گیری هویت ملی و چالش های سیاسی نشان می دهند. در سال ۱۳۹۹، دقتی و همکاران با استفاده از روش فراترکیب و آینده پژوهی الگویی از حکمرانی خوب مبتنی بر حکمرانی الکترونیک و شبکه ای ارائه می کنند. فرهودی مقدم و قوام (۱۳۹۹) نیز در پژوهشی تحلیلی-توصیفی، ریشه بحران های خاورمیانه را در پدیده «دولت-ملت سازی ابتر» جست و جو می کنند. در نهایت، الفی (۱۳۹۶) با رویکردی سیستمی و آسیب شناسانه، چارچوبی نظری برای همکاری دولت و ملت ارائه داده و اهمیت این همکاری را در تحقق امنیت ملی و اجرای سند چشم انداز بیست ساله کشور برجسته می کند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش گردآوری داده ها، کیفی بود. جامعه آماری پژوهش را خبرگان حوزه های مدیریت دولتی، تصمیم گیری و خط مشی عمومی و علوم سیاسی تشکیل دادند که از میان آنان ۱۵ نفر با روش نمونه گیری هدفمند و بر اساس اصل اشباع نظری انتخاب شدند. داده ها از طریق مصاحبه های نیمه ساختاریافته گردآوری شد. فرایند تحلیل داده ها با استفاده از روش تحلیل مضمون انجام گرفت. در این فرایند، ابتدا متن مصاحبه ها به طور کامل پیاده سازی و چندین بار مطالعه شد تا پژوهشگر با محتوای داده ها آشنا شود. سپس، در مرحله کدگذاری اولیه، جملات و عبارات معنادار مرتبط با موضوع پژوهش استخراج و به صورت کدهای باز ثبت شد. در ادامه، کدهای مشابه و مرتبط در قالب مضمون های پایه دسته بندی شدند. سپس مضمون های پایه با یکدیگر مقایسه و تلفیق شدند و مضمون های سازمان یافته شکل گرفتند. داده ها

پس از پیاده سازی مصاحبه ها، با روش تحلیل مضمون و طی مراحل کدگذاری اولیه، سازمان دهی کدهای مشابه در قالب مضمون های پایه، تجمع مضمون های پایه در مضمون های سازمان یافته و در نهایت استخراج مضامین فراگیر تحلیل شدند. این فرایند منجر به شناسایی ۷ مضمون فراگیر شد.

روایی از طریق نظر خبرگان و اساتید راهنما و مشاور و پایایی از طریق بازبینی کدها و توافق میان کدگذاران تأیید شد. برای اطمینان از روایی داده ها از نظر اساتید راهنما و مشاور و نیز چند تن از خبرگان استفاده شد و اصلاحات لازم بر اساس بازخورد آنان انجام گرفت. همچنین پایایی داده ها از طریق بازبینی مجدد کدها و توافق میان کدگذاران مورد تأیید قرار گرفت.

یافته های پژوهش

تحلیل داده های کیفی منجر به شناسایی ۴۲ کد اولیه، ۱۴ مقوله فرعی و ۷ مقوله اصلی مطابق با جدول (۱)، تنظیم شد.

جدول ۱. مضامین روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب حاصل از تحلیل کیفی

سطح اول	مضامین فراگیر	مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه
رابطه خوب دولت-ملت	حاکمیت قانون	اجرای بدون انحراف قانون	انتظار شهروندان از اجرای بی طرفانه قانون در سطح کنش های اجرایی دولت
			آموزش حقوقی مأموران دولتی
			انتشار آراء دادگاه ها
		نظم نهادی و مقابله با فساد	چارچوب ضد فساد
			قانون اداری استاندارد
			دسترسی آزاد به مصوبات و مقررات
	مشارکت	فرآیندهای مشاوره و فراگیری اجتماعی	شوراهای مشورتی
			جلسه های ذی نفعان
			سهمیه بندی گروه های محروم
			گفت و گوی ملی
شفافیت		مشارکت مستقیم نهادی	مکانیزم های بازخورد عمومی
			پلتفرم های دیجیتال
			شوراهای محلی
		شفافیت مالی و اطلاعاتی	افشای بودجه
			داده های باز
شفافیت قانونی و ارتباطی			سامانه مناقصات شفاف
			قانون آزادی اطلاعات

گزارش دهی عمومی		
چرخه انتشار داده		
پاسخگویی	پاسخگویی افقی نهادی	نهادهای حسابرسی مستقل
کمیسیون ضد فساد		
کمیته های پارلمانی		
پاسخگویی عمودی		رسانه های مستقل
انتخابات رقابتی		
نهادهای ناظر مردمی		
پاسخ پذیری و کارایی	کارایی خدمات عمومی	بودجه ریزی مبتنی بر نتایج
نظام ارزیابی عملکرد		
مراکز خدمات یکپارچه		
پاسخ پذیری اجرایی		سیستم های رسیدگی به شکایات
سنجش رضایت عمومی		
عدالت و برابری	عدالت اجتماعی نهادی	سیاست های ضد تبعیض
برنامه های عدالت اجتماعی		
حمایت از اقشار آسیب پذیر		
عدالت توزیعی		قوانین رفاه هدفمند
کنترل درآمد سرانه		
کاهش شکاف های اجتماعی		
گرایش به اجماع	حل تعارض و اجماع ملی	گفت و گوی ملی
کمیته های صلح		
میانجی گری و وفاق اجتماعی		
اجماع سیاسی و اجتماعی		فرآیند قانون گذاری فراگیر
حذف، تعدیل و یا تجدید قراردادهای اجتماعی		

یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد که مضمون های شناسایی شده در چند سطح سلسله مراتبی قابل تبیین اند و بازتابی از ابعاد گوناگون محیط های روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب هستند. این مطالعه کیفی، چهارده عنصر کلیدی روابط دولت-ملت در حکمرانی خوب را شناسایی کرده است. این عناصر در چهار سطح اصلی (پایه، سازمان دهنده، فراگیر و اولیه) طبقه بندی شده اند:

۱) سطح اول (رابطه خوب دولت-ملت): این سطح، هدف نهایی و میزان کلی حکمرانی خوب را نشان می دهد. عناصری مانند حاکمیت قانون، مشارکت، شفافیت، پاسخگویی، عدالت و برابری و گرایش به اجماع در این سطح

قرار دارند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که حکمرانی خوب نه تنها به قوانین و نهادها، بلکه به روابط سالم و متقابل بین دولت و ملت بستگی دارد.

۲) مضامین فراگیر: این مجموعه، اجزای اصلی حکمرانی خوب را تشکیل می‌دهند. مشارکت (از طریق شوراهای مشورتی و مکانیزم‌های بازخورد)، شفافیت (از طریق افشای بودجه و داده‌های باز)، پاسخگویی (از طریق نهادهای حسابرسی و رسانه‌های مستقل)، عدالت و برابری (از طریق سیاست‌های ضد تبعیض) و پاسخ‌پذیری و کارایی (از طریق سیستم‌های رسیدگی به شکایات) این سطح را تشکیل می‌دهند.

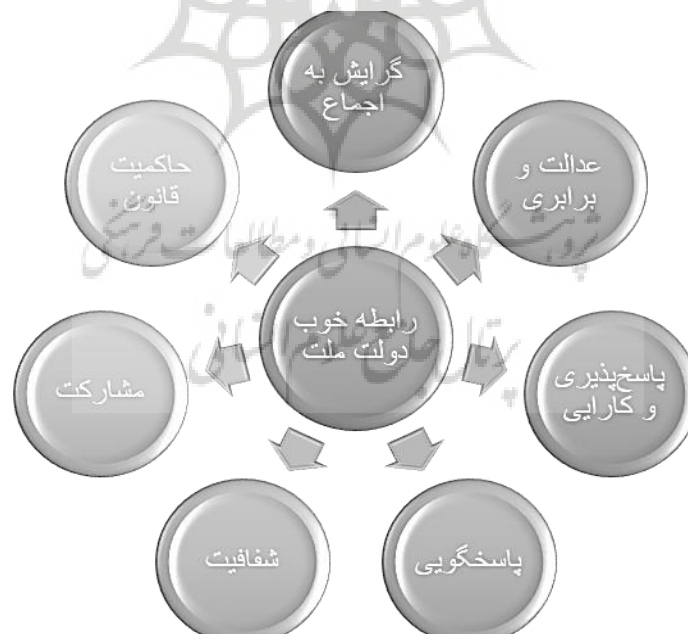
۳) مضامین سازمان دهنده: این مجموعه، مکانیزم‌هایی است که برای تحقق مفاهیم فراگیر ایجاد می‌شوند. نظم نهادی و مقابله با فساد (با چارچوب ضد فساد و نهادهای حسابرسی)، فرآیندهای مشاوره و فراگیری اجتماعی (با شوراهای مشورتی و گفت‌وگوی ملی) و پاسخگویی افقی و عمودی (با کمیسیون‌ها و رسانه‌های مستقل) این سطح را تشکیل می‌دهند.

۴) مضامین پایه: این مجموعه، پایه‌های اصلی و اساسی حکمرانی خوب را نشان می‌دهد. انتظار شهروندان از اجرای بی‌طرفانه قانون در سطح کنش‌های اجرایی دولت و اجرای بدون انحراف قانون (با آموزش حقوقی و اجرای بی‌طرفانه) این سطح را تشکیل می‌دهند. این عناصر نشان می‌دهند که برای دستیابی به حکمرانی خوب، نیاز به قوانین و نهادهای قوی و مستقل است.

۵) این مطالعه کیفی، روابط دولت-ملت در چارچوب حکمرانی خوب را به عنوان یک فرآیند پویا و چندبعدی می‌بیند که نیازمند توجه هم‌زمان به ابعاد مختلف است. اولین و مهم‌ترین شرط برای برقراری حکمرانی خوب، انتظار شهروندان از اجرای بی‌طرفانه قانون در سطح کنش‌های اجرایی دولت و اجرای بدون انحراف قانون است. برای تحقق این اهداف، نیاز به نظم نهادی قوی (مانند چارچوب ضد فساد، نهادهای حسابرسی مستقل، کمیسیون‌های ضد فساد) و فرآیندهای شفاف و مشارکتی (مانند شوراهای مشورتی، مکانیزم‌های بازخورد، گفت‌وگوی ملی) وجود دارد. این مکانیزم‌ها میانجی بین دولت و ملت هستند. مشارکت عمومی و شفافیت مالی و اطلاعاتی (از طریق افشای بودجه، داده‌های باز، سامانه مناقصات شفاف) از جمله ابزارهای کلیدی برای تقویت اعتماد عمومی و دستیابی به اجماع هستند. این مفاهیم نشان می‌دهند که حکمرانی خوب نه تنها از بالا، بلکه از پایین نیز باید شکل بگیرد. پاسخگویی نهادی (از طریق رسانه‌های مستقل، انتخابات رقابتی، کمیته‌های پارلمانی) و عدالت اجتماعی (از طریق سیاست‌های ضد تبعیض، حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، کاهش شکاف‌های اجتماعی) از جمله اجزای ضروری برای دستیابی به حکمرانی عادلانه و پاسخگو هستند. در نهایت، تمام این عناصر به دستیابی به گرایش به اجماع (از طریق میانجی‌گری، وفاق اجتماعی، فرآیند قانون‌گذاری فراگیر) و ارتقای توسعه پایدار منجر می‌شوند. این نشان می‌دهد که حکمرانی خوب بیش از یک مفهوم اداری، یک هدف اجتماعی و سیاسی است. از طرفی ایران در حکمرانی خوب با چالش‌های عمیقی مواجه است، از جمله ضعف در انتظار شهروندان از اجرای

بی طرفانه قانون در سطح کنش های اجرایی دولت که باعث ناامنی قانونی و نابرابری عدالت می شود. شفافیت مالی و افشای بودجه در سطح کافی وجود ندارد؛ سامانه مناقصات و داده های باز محدود و غیرشفاف است. نهادهای حسابرسی و رسانه های مستقل در مواجهه با قدرت های غالب ضعیف هستند و انتخابات نیز در برابر فشارهای سیاسی و امنیتی قرار دارند. مشارکت عمومی در تصمیم گیری ها محدود است؛ شوراهای مشورتی و مکانیزم های بازخورد معمولاً نماینده اجتماعی نیستند و فعالیت های آن ها سطحی است. عدالت اجتماعی در سیاست های توزیعی (مانند بودجه و سیاست های رفاه) کمیاب است و شکاف اجتماعی و اقتصادی در حال گسترش است.

فرآیندهای قانون گذاری اغلب بدون مشارکت گسترده و اجماع انجام می شود که باعث ایجاد تعارض و ناامنی اجتماعی می شود. فناوری دیجیتال در ارائه خدمات عمومی و شفافیت استفاده شده است اما در سطح محدودیت دارد و میانجی گری و اجماع ملی در آن جای نگرفته است. میانجی گری اجتماعی و وفاق در برابر تضادهای سیاسی و اجتماعی ضعیف است و نیاز به مکانیزم های شفاف و مستقل دارد. سیستم های ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات موجود اما کارایی و پاسخگویی آن ها محدود است و اعتماد عمومی را نمی تواند تضمین کند. در نهایت، برای دستیابی به حکمرانی خوب، ایران نیاز به تقویت نهادهای مستقل، افزایش شفافیت، مشارکت واقعی و ایجاد اجماع سیاسی و اجتماعی دارد که امروزه در برابر چالش های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی محدود شده است. شبکه مضامین یافته ها در شکل (۱)، قابل مشاهده است.

شکل ۱. مدل روابط دولت-ملت با رویکرد حکمرانی خوب

نتیجه گیری

حکمرانی خوب در ایران نیازمند تحولات ساختاری و فرهنگی گسترده است. یافته های پژوهش نشان می دهد که ضعف در استقلال نهادی، محدودیت مشارکت شهروندان و غلبه فرهنگ سیاسی سلسله مراتبی، مهم ترین موانع تحقق حکمرانی خوب در روابط دولت-ملت ایران هستند. نتایج نشان می دهد که حکمرانی خوب در ایران در سطح نهادی، فرآیندی و فرهنگی با چالش های چندوجهی مواجه است. محدودیت های نهادی از جمله وابستگی قضایی و ناکارآمدی نهادهای نظارتی، اجرای قانون و مقابله با فساد را دچار مشکل می کند. سیستم های ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات، فاقد کارایی و پاسخگویی هستند و اعتماد عمومی را کاهش می دهند. در فرآیندهای مشارکت، شرکت شهروندان محدود و سطحی است؛ مکانیزم های بازخورد و مشورتی معمولاً توسط گروه های خاص کنترل می شوند و صدای عموم را منعکس نمی کنند. شفافیت در سطح مالی و اطلاعاتی نیز محدود است و این موضوع، امکان نظارت و پاسخگویی مسئولان را محدود می کند.

عدالت اجتماعی نیز در سیاست های توزیعی موجود، به ویژه در آموزش، رفاه و دسترسی به فرصت ها، به نتیجه نرسیده و شکاف اجتماعی و اقتصادی ادامه دارد. اگرچه فناوری پتانسیل افزایش شفافیت و مشارکت را دارد اما در ایران در مراحل اولیه قرار دارد و اغلب به عنوان ابزار کنترل استفاده می شود. عوامل فرهنگی و سیاسی نیز مانع اصلی هستند. فرهنگ سیاسی مبتنی بر سلسله مراتب قدرت، عدم اعتماد به نهادهای مستقل و رقابت سیاسی گروهی، فرآیندهای تصمیم گیری را تحت تأثیر قرار می دهند. در مقایسه با کشورهای دیگر، ایران در شفافیت، مشارکت و پاسخگویی از عملکرد ضعیف تری برخوردار است که ناشی از ضعف در نهادهای دموکراتیک و فرهنگ سیاسی نامطلوب است. حکمرانی خوب در ایران نیازمند تحولات ساختاری و فرهنگی گسترده است. باوجود پتانسیل های موجود از جمله استفاده از فناوری و وجود نهادهای قانونی، شکاف بین نظریه و عمل بسیار گسترده است. تقویت انتظار شهروندان از اجرای بی طرفانه قانون در سطح کنش های اجرایی دولت، شفافیت مالی، مشارکت عمومی و عدالت اجتماعی، به همراه ایجاد مکانیزم های پاسخگویی و اجماع، ضروری است. بدون این عناصر، دستیابی به حکمرانی خوب و ارتقای توسعه پایدار در ایران ممکن نیست.

مطالعات داخلی و خارجی نشان می دهد که حکمرانی خوب بدون پیوند مؤثر دولت و ملت، و بدون نهادهای پاسخگو و فرهنگ مشارکتی، قابل تحقق نیست؛ خلأیی که پژوهش حاضر درصدد بازشناسی مؤلفه های آن در بستر ایران است یافته های پژوهش حاضر که بر ضعف های نهادی، محدودیت مشارکت شهروندان، ناکارآمدی سازوکارهای پاسخگویی و شفافیت، و نقش بازدارنده فرهنگ سیاسی در روابط دولت-ملت ایران تأکید دارد، با بخش قابل توجهی از پیشینه های داخلی و بین المللی هم راستاست. در سطح مطالعات داخلی، پژوهش الفی (۱۳۹۶) نشان می دهد که تضعیف تعامل مؤثر میان دولت و ملت، انسجام ملی و اعتماد عمومی را با چالش مواجه کرده و این امر به طور مستقیم با یافته های تحقیق حاضر درباره شکنندگی سرمایه اجتماعی و اختلال در مشروعیت حکمرانی همخوانی دارد. همچنین فرهودی مقدم و قوام (۱۳۹۹) با طرح مفهوم «دولت-ملت سازی ابتر» در ایران، به ناتوانی نهادهای رسمی در تحقق مشارکت واقعی و پاسخگویی اشاره می کنند که با نتایج این پژوهش در خصوص شکاف میان چارچوب های نظری حکمرانی خوب و واقعیت اجرایی کاملاً منطبق است.

از سوی دیگر، دقتی و همکاران (۱۳۹۹) در بررسی حکمرانی خوب الکترونیک نشان می‌دهند که هرچند ابزارهای فناورانه ظرفیت ارتقای شفافیت و پاسخگویی را دارند، اما در غیاب اراده نهادی و مشارکت واقعی شهروندان، این ابزارها کارکردی محدود و حتی کنترلی پیدا می‌کنند؛ نتیجه‌ای که با یافته‌های تحقیق حاضر درباره استفاده ابزاری از فناوری در روابط دولت-ملت هم‌راستا است. حسینی و همکاران (۱۴۰۱) نیز با استخراج مؤلفه‌های حکمرانی خوب و حکمرانی هوشمند، بر نقش شفافیت، پاسخگویی، عدالت و مشارکت تأکید کرده‌اند که دقیقاً همان مؤلفه‌هایی هستند که در نتایج پژوهش حاضر به‌عنوان نقاط ضعف ساختاری در نظام حکمرانی ایران شناسایی شده‌اند. افزون بر این، گرائیلی کربی و همکاران (۱۴۰۲) با تمرکز بر فرهنگ سیاسی نخبگان، نشان می‌دهند که غلبه نگرش‌های سلسله‌مراتبی و تمرکزگرا مانع شکل‌گیری حکمرانی مشارکتی می‌شود؛ موضوعی که در یافته‌های این تحقیق به‌عنوان یکی از موانع اصلی بهبود روابط دولت-ملت برجسته شده است. رضایی فر و همکاران (۱۴۰۲) نیز با تأکید بر نقش اقناع عمومی و مشارکت شهروندان در حکمرانی شهری، نشان می‌دهند که ضعف سازوکارهای گفت‌وگو و مشارکت، به کاهش اعتماد عمومی منجر می‌شود که این نتیجه با یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی مستقیم دارد.

در سطح بین‌المللی نیز نتایج تحقیق حاضر با ادبیات حکمرانی خوب هم‌راستا است. لافان (۲۰۱۲) و میلارد (۲۰۱۸) در مطالعات خود بر اهمیت شفافیت، پاسخگویی و مشارکت به‌عنوان پایه‌های حکمرانی باز تأکید کرده‌اند و نشان می‌دهند که بدون تحقق این مؤلفه‌ها، رابطه دولت و ملت دچار فرسایش می‌شود. ویلون (۲۰۲۰) و دنیل و ماسیلا (۲۰۲۰) نیز با بررسی تجارب کشورهای مختلف، نشان می‌دهند که ضعف نهادی و نبود سازوکارهای مؤثر مشارکت، مانع تحقق عملی حکمرانی خوب می‌شود؛ یافته‌ای که با نتایج پژوهش حاضر درباره ناکارآمدی نهادی در ایران همسو است. همچنین ساریون و بین (۲۰۲۱) و درسی (۲۰۲۲) در تحلیل کشورهای در حال توسعه تأکید می‌کنند که اصلاحات حکمرانی در صورت نادیده گرفتن زمینه‌های نهادی و فرهنگی، به نتایج پایدار منجر نمی‌شود. این دیدگاه با یافته‌های تحقیق حاضر درباره نقش ساخت قدرت و فرهنگ سیاسی در تضعیف روابط دولت-ملت هم‌راستایی کامل دارد. در نهایت، پژوهش‌های سینگ (۲۰۲۳)، لی و گیلر (۲۰۲۴) و ژائو و زو (۲۰۲۵) نیز نشان می‌دهند که حکمرانی خوب و هوشمند تنها زمانی به تقویت اعتماد و مشارکت شهروندان می‌انجامد که ظرفیت نهادی و اراده سیاسی لازم وجود داشته باشد؛ نتیجه‌ای که با جمع‌بندی نهایی پژوهش حاضر هم‌خوان است.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که بهبود روابط دولت-ملت در ایران مستلزم مجموعه‌ای از اصلاحات نهادی، فرآیندی و فرهنگی است که باید به‌صورت تدریجی، بومی و واقع‌گرایانه طراحی و اجرا شوند. بر این اساس، نخستین پیشنهاد راهبردی، تقویت ظرفیت نهادی نهادهای حکمرانی به‌ویژه در حوزه‌های نظارتی و قضایی است. استقلال نسبی نهادهای نظارتی، شفاف‌سازی فرایندهای تصمیم‌گیری و کاهش مداخلات غیررسمی می‌تواند به ارتقای اعتماد عمومی و افزایش مشروعیت دولت در نزد شهروندان منجر شود. در شرایط ایران، این امر بیش از آنکه نیازمند اصلاحات ساختاری پرهزینه باشد، مستلزم بازنگری در رویه‌ها، آیین‌نامه‌ها و سازوکارهای اجرایی موجود است. دومین پیشنهاد، نهادینه‌سازی پاسخگویی و شفافیت در سطوح مختلف حکمرانی است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که فقدان پاسخگویی مؤثر، یکی از عوامل اصلی تضعیف رابطه

دولت-ملت محسوب می‌شود. از این‌رو، طراحی نظام‌های گزارش‌دهی عمومی، ارائه گزارش‌های دوره‌ای عملکرد دستگاه‌های اجرایی و ایجاد بسترهای دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات غیرمحرمانه، می‌تواند گامی عملی در جهت تحقق حکمرانی خوب در ایران باشد. این اقدام، به‌ویژه در سطح مدیریت‌های میانی و محلی، قابلیت اجرایی بالاتری دارد.

سوم، بازتعریف مفهوم مشارکت شهروندان از سطح نمادین به سطح واقعی و مؤثر است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مشارکت در بسیاری از سیاست‌ها و برنامه‌ها، بیشتر جنبه صوری دارد. پیشنهاد می‌شود دولت با تقویت نهادهای مشورتی، شوراهای سازوکارهای گفت‌وگوی اجتماعی، زمینه مشارکت هدفمند گروه‌های اجتماعی، نخبگان دانشگاهی، سازمان‌های مردم‌نهاد و رسانه‌ها را فراهم آورد. این نوع مشارکت، در چارچوب شرایط سیاسی و فرهنگی ایران، می‌تواند بدون ایجاد بی‌ثباتی، به افزایش همگرایی دولت و ملت منجر شود.

چهارم، اصلاح تدریجی فرهنگ سیاسی حاکم بر نظام اداری و تصمیم‌گیری به‌عنوان یک ضرورت راهبردی مطرح می‌شود. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که غلبه فرهنگ سلسله‌مراتبی، تمرکزگرا و غیرپاسخگو، مانع تحقق حکمرانی مشارکتی شده است. از این‌رو، آموزش حکمرانی خوب به مدیران دولتی، ارتقای شایسته‌سالاری و ترویج ارزش‌هایی چون مسئولیت‌پذیری، قانون‌مداری و تحمل نقد، می‌تواند در میان‌مدت به بهبود روابط دولت-ملت کمک کند. پنجم، استفاده هدفمند و غیرابزاری از فناوری‌های دیجیتال در حکمرانی پیشنهاد می‌شود. هرچند دولت الکترونیک در ایران گسترش یافته، اما یافته‌ها نشان می‌دهد که این ابزارها هنوز به‌طور کامل در خدمت شفافیت، پاسخگویی و مشارکت قرار نگرفته‌اند. پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران با تمرکز بر حکمرانی هوشمند، از فناوری به‌عنوان ابزار توانمندسازی شهروندان و نه صرفاً کنترل اداری استفاده کنند؛ به‌ویژه در حوزه‌هایی مانند ارائه خدمات عمومی، دریافت بازخورد شهروندان و نظارت اجتماعی.

در نهایت، کاهش شکاف میان نظریه و عمل در حوزه حکمرانی خوب به‌عنوان یک پیشنهاد کلیدی مطرح می‌شود. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که اگرچه اسناد بالادستی و قوانین ایران بر اصول حکمرانی خوب تأکید دارند، اما در مرحله اجرا با موانع جدی مواجه‌اند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود ارزیابی‌های دوره‌ای از میزان تحقق مؤلفه‌های حکمرانی خوب در دستگاه‌های اجرایی انجام شده و نتایج آن مبنای اصلاح سیاست‌ها و رویه‌ها قرار گیرد. این رویکرد می‌تواند به تدریج زمینه بازسازی اعتماد عمومی و تقویت رابطه دولت-ملت در ایران را فراهم سازد.

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

مفهوم سازی: سجاد جمشیدی؛ روش‌شناسی: سید محسن علامه؛ تحلیل رسمی: مهربان هادی پیکانی، پیش‌نویس اصلی: سجاد جمشیدی؛ نگارش، بازبینی و ویرایش: همه نویسندگان؛ نظارت: سید محسن علامه.

تقدیر و تشکر

نویسندگان هیچ بودجه خاصی برای این کار دریافت نکرده‌اند. از داوران ناشناس به خاطر نظرات بخردانه شان سپاسگزاریم.

تعارض منافع

نویسندگان هیچ تضاد منافی را اعلام نکردند.

دسترسی آزاد

این مقاله تحت مجوز بین المللی Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) منتشر شده است که استفاده، اشتراک گذاری، اقتباس، توزیع و تکثیر در هر رسانه یا قالبی را مجاز می داند، به شرطی که شما به نویسنده(گان) اصلی و منبع، اعتبار مناسب بدهید، یک پیوند به مجوز Creative Commons ارائه دهید و در صورت ایجاد تغییرات، آن را مشخص کنید.

یادداشت ناشر

ناشر در مورد ادعاهای مربوط به صلاحیت در نقشه های منتشر شده و وابستگی های نهادی بی طرف می ماند.

بیانیه مثبت هوش مصنوعی

ابزارهای هوش مصنوعی (AI)، از جمله مدل های زبانی بزرگ، صرفاً برای ویرایش زبان و بهبود خوانایی در این نسخه خطی استفاده شده اند. هوش مصنوعی برای تولید ایده، تجزیه و تحلیل داده ها، تفسیر نتایج یا نوشتن محتوای علمی استفاده نشده است. تمام مشارکت های فکری و تصمیمات علمی توسط نویسندگان انسانی گرفته شده است.

اختصارات

BG = حکمرانی الکترونیک DG = حکمرانی داده GG = حکمرانی خوب

نویسنده(گان) طرح های زیستی

سید محسن علامه، استاد تمام گروه مدیریت دانشگاه تهران است. وی مدرک دکتری تخصصی خود را در رشته علوم رفتاری و مدیریت منابع انسانی از دانشگاه تربیت مدرس (۱۳۸۴) دریافت نمود. حوزه های پژوهشی مورد علاقه وی شامل رهبری، منابع انسانی، فرهنگ سازمانی و مدیریت دانش است.. نویسنده مسئول: ایمیل: Sm.allameh@ut.ac.ir

References

- Al Mokdad, A. (2025). Role of Civil Society and Non-Governmental Organizations in Addressing Developmental Disparities in the Middle East: Empowering Communities for Sustainable Development. In *Unveiling Developmental Disparities in the Middle East* (pp. 93-140). <https://www.researchgate.net/publication/385467434>
- Alavian, M., Ghasemi, A., & Rahmani, M. (2022). Obstacles to Realizing the Paradigm of Good Urban Governance in Iran. *Studies of Urban Structure and Function*, 9(31), 199-228 [In Persian]. https://journals.umz.ac.ir/article_3699_750145
- Binder, Leonard, Coleman, James S., LaPalombara, Joseph, Pye, Lucian W., Verba, Sidney, & Weiner, Myron. (1971). *Crises and Sequences in Political Development*. Princeton University Press.

- Behjati Asl, S. F. Azimi Dolatabadi, A. & Mollaei Tavani, A. (2021). Analyzing the Crises of Republicanism on the Verge of the Formation of the Modern Nation-State in Iran. Ph.D. Dissertation. Imam Khomeini (RA) and Islamic Revolution Research Institute [In Persian].
- Bornman, E. (2021). The Idea of the South African Nation: National versus Subnational Identification and its Implications for National Unity. *Journal of Nation-building & Policy Studies*, 5(2), 47-74. <https://journals.co.za/doi/pdf/10.31920/2516-3132/2021/v5n2a3>
- Criado, J. I., Ruvalcaba-Gómez, E. A., & Valenzuela-Mendoza, R. (2018). Revisiting the Open Government Phenomenon. A Meta-Analysis of the International Literature. *JeDEM-eJournal of eDemocracy and Open Government* 10 (1), 50-81. <https://jedem.org/index.php/jedem/article/view/454>
- Danielle, N. E. L., & Masilela, L. (2020). Open Governance For Improved Service Delivery Innovation In South Africa. *International Journal of Ebusiness and Egovernment Studies*, 12(1), 33-47. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ijebe/issue/51621/669856>
- Diana T. Kudaibergenova. (2019). Compartmentalized ideology and nation-building in non-democratic states. *Journal of Communist and Post-Communist Studies*, 52, 3. <https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2019.07.002>
- Elfi, M. R. (1996). Cooperation between State and Nation and Its Impact on the National Security of the Islamic Republic of Iran. *Islamic Revolution Studies*, 14(51), 25-50 [In Persian]. <https://ensani.ir/fa/article/388624>
- Farazmand, A. (Ed). (2023). Global encyclopedia of public administration, public policy, and governance. Springer Nature Woods, N. The United States and the international financial institutions: Power and influence within the World Bank and the IMF. Foot, McFarlane and Mastanduno (Eds.), US Hegemony and International Organizations, Oxford, 92-114.
- Farhoudi Moghadam, M. R., & Ghavam, A. (2020). Incomplete State-Building, The Root of Middle East Crises. *Politics and International Relations*, 4(7), 279-310. . <http://noo.rs/GBN%w>[Persian].
- Garaeilikarpi, H., Motalebi, M., Abolfazli, H., & Salehi-Farsani, A. (2023). The Appropriateness of Political Culture in the Elite Sphere and Good Governance: Implications for Iran. *Theoretical Politics Research*, 18(33). <https://www.sid.ir/paper/1094952/fa>]In Persian].
- Halim, M. A., & Osmani, N. M. (2023). Good Governance in Western and Islāmic Traditions: A Comparative Study. *Al-Risalah: Journal of Islamic Revealed Knowledge and Human Sciences (ARJIHS)*, 7(2), 312-329. <https://journals.iium.edu.my/al-risalah/index.php/al-risalah/article/view/469>
- Harrison, T. M., & Sayogo, D. S. (2014). Transparency, participation, and accountability practices in open government: A comparative study. *Government information quarterly*, 31(4), 513-525. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0740624X14001270>
- Haufler, V. (2013). A public role for the private sector: Industry self-regulation in a global economy. Carnegie Endowment.
- IGI Global Sapkota, K. N. (2025). Practices of Good Governance in Budhanilkantha Municipality: Local Government Initiatives. *Journal of Mathematics Instruction, Social Research and Opinion*, 4(1), 57-72. <https://doi.org/10.58421/misro.v4i1.320>
- Iheduru, O. C. (2004). Black Economic Power and Nation-Building in Post-Apartheid South Africa. *The Journal of Modern African Studies*, 42(1), 1–30. Cambridge University. <https://doi.org/10.1017/S0022278X03004452>
- Laffan, L. (2012). A new way of measuring openness: The open governance index. *Technology Innovation Management Review*, 2(1). <http://doi.org/10.22215/timreview/512>
- Lee-Geiller, S. (2024). Technology married to good governance and diversity: Explaining e-participation preparedness in government. *Technological Forecasting and Social Change*, 201, 123218. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2024.123218>

- Meijer, A. J., Lips, M., & Chen, K. (2019). Open Governance: A New Paradigm for Understanding Urban Governance in an Information Age. *Frontiers in Sustainable Cities*, 1 (August), 1–9. <https://www.frontiersin.org/journals/sustainable-cities/articles/10.3389/frsc.2019.00003/full>
- Millard, J. (2018). Open governance systems: Doing more with more. *Government Information Quarterly*, 35(4), S77–S87. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0740624X15300034>
- Rezaeifar, H., Mehmandoost, H., Yaghoubi, N. M., & Mohammadi, M. (2023). Designing a Public Persuasion Model in the Context of Good Urban Governance. *Public Administration Management*, 15(3), 615-636 [In Persian]. <https://www.sid.ir/paper/1093276/fa>
- Rosenberg, J. (2024). *The empire of civil society: a critique of the realist theory of international relations*. Verso Books.
- Sarpong, S. Y., & Bein, M. A. (2021). Effects of good governance, sustainable development and aid on quality of life: Evidence from sub-Saharan Africa. *African Development Review*, 33(1), 25-37. [doi/abs/10.1111/1467-8268.12488](https://doi.org/10.1111/1467-8268.12488)
- Singh, A. (2023). A theoretical understanding of governance and good governance. *VIDYA - A Journal of Gujarat University*, 2(1), 39–47. <https://doi.org/10.47413/vidya.v2i1.125>
- Smellie, K. B. (2024). *A history of local government*. Taylor & Francis. <https://doi.org/10.4324/9781003487456>
- Smelser, N. J., & Baltes, P. B. (Eds.). (2001). *International encyclopedia of the social & behavioral sciences* (Vol. 11). Amsterdam: Elsevier. <https://philpapers.org/rec/SMEIEO>
- Steve Mansfield-Devine. (2018). Nation-state attacks: The start of a new Cold War? *Journal of Network Security*, 2018(11). <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1353485818301144>
- van der Veer, P. (2021). What Transcends the Nation? *Asian Ethnology*, 80(1), 19–30. Nanzan University. <https://www.jstor.org/stable/27032437>
- Vilone, L. (2020). Good governance and transparency. *Giuristi: Revista De Derecho Corporativo*, 1(2), 343–353. <https://revistas.esan.edu.pe/index.php/giuristi/article/view/28>